

ANUL 1994 ÎN ISTORIA RELAȚIILOR MOLDO-TURCE. ASPECTE DIN RELAȚIILE POLITICO-DIPLOMATICE

Mariana BUBUIOC

Debutul relațiilor moldo-turce l-a constituit anul 1990, când în urma proclamării *Declarației de suveranitate a RSSM* au fost semnate câteva acorduri de colaborare economică. Republica Turcia a susținut, de asemenea, declararea independenței Republicii Moldova și inițiativele de mai târziu ale ultimei de a adera la organismele internaționale.

Anul 1994 s-a remarcat în istoria relațiilor moldo-turce prin trecerea de la *etapa stabilirii* la *etapa consolidării* relațiilor bilaterale. Schimbarea a fost determinată de eforturile diplomației moldovenești de a consolida poziția Republicii Moldova pe arena internațională, dar și de schimbările din politica internă și externă a Turciei, și anume – alegerea lui Suleyman Demirel în funcția de președinte al Turciei. Comparativ cu predecesorul său, ex-președintele T. Ozal, care s-a axat mai mult pe relațiile economice și culturale, S. Demirel a deplasat accentul pe consolidarea relațiilor politico-diplomatice, cele economice fiind considerate iminente celor politice și diplomatice.

O atestare clară a schimbării menționate anterior o constituie transformarea Consulatului General al Republicii Turcia în Ambasadă a Republicii Turcia în Republica Moldova, dar și numirea prin decret prezidențial, în aprilie 1994, a primului ambasador al Republicii Moldova în Republica Turcia, dl Ion Botnaru.

La puțin timp după aceste evenimente, în iunie 1994, noul președinte al Turciei efectuează o vizită de răspuns în Republica Moldova, în cadrul căreia președintele turc vizitează și orașul Comrat, capitala UTA Găgăuzia. Prin atitudinea și discursul oficialilor turci s-a demonstrat că statul turc nu susține separatismul de pe teritoriul Republicii Moldova, poziție care a fost menținută încă de la demararea conflictului transnistrean în primăvara anului 1992.

Un segment aparte îl constituie semnarea și parafarea de către Republica Moldova și Republica Turcia a *Tratatului de prietenie și colaborare*, primul act care reglementează toate sferile relațiilor bilaterale. În acest document de bază au fost stabilite principiile generale, precum și direcțiile de dezvoltare a relațiilor moldo-turce. Minoritatea găgăuză este menționată ca fiind „un pod de consolidare a prieteniei” între aceste două state.

Conchidem astfel că anul 1994 are o importanță deosebită în istoria relațiilor moldo-turce, atunci consolidându-se îndeosebi colaborarea pe segmentul politico-diplomatic; iar evenimentele legate de acest an având un ecou pozitiv asupra dezvoltării ulterioare a relațiilor moldo-turce.